

у групі. Залучати мовчазних і стриманих, за необхідності — стримувати балакучих студентів. Таким чином, в обговоренні приймуть участь студенти всієї групи.

Досвід проведення диспутів свідчить, що викладачу складно спостерігати за ходом розмови й оцінювати в балах роботу студентів. Тому в ході дискусії викладачу слід робити для себе записи, позначки, пояснення. Це полегшує підведення підсумків після завершення обговорення, виділити слабкі місця, звернути увагу на помилки.

Отже, диспут можна використовувати як аудиторну роботу викладача й студента, як форму організації самостійної роботи, як різновид перевірки знань, узагальнення. Студенти із задоволенням беруть участь у дискусіях і творчо підходять до їхнього проведення.

Шалаєва Т. П., асистент к-ри
регіональної економіки

РОЗРАХУНКОВО-АНАЛІТИЧНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПРАКТИЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

У наш час компетентісно-орієнтований підхід є одним з пріоритетних напрямків розвитку змісту сучасної освіти в Україні. Становлення власної освітньої системи, що відбувається в країні протягом останніх десятиріч, супроводжується активним пошуком та експериментуванням. Інтенсивний процес реформування спрямований на виконання головного завдання сучасної системи освіти — створення належних умов для якісної освіти. І саме впровадження компетентісного підходу, який сприяє підвищенню якості освіти та підготовці у вищому навчальному закладі фахівців з рівнем професійної компетентності, що відповідає реальним потребам ринку праці, є найважливішою умовою вирішення цього завдання.

Загальну формулу компетентності можна визначити як сукупність знань, досвіду, здібностей і цінностей. У традиційному розумінні компетентність — необхідний обсяг і рівень знань і досвіду у певному виді діяльності. Одним із результатів освіти має бути набуття людиною набору компетенцій переважно двох типів: професійних і загальних. Що стосується сучасних економістів — їх ділова компетентність об'єднує кілька складових, а саме професійну компетентність, методичну, соціальну та особистісну. При цьому треба відзначити наявність і роль ключових компетенцій,

загальних для всіх професій і спеціальностей, універсальних для різних ситуацій. З метою формування у студентів-економістів таких компетенцій у процесі викладання курсу «Безпека життєдіяльності» використовуються комплексні розрахунково-аналітичні завдання. Суть їх полягає в наступному: студент знаходить кілька потенційно небезпечних об'єктів поблизу місця проживання, позначає їх на роздрукованій карті місцевості, ідентифікує небезпеки, що будуть реалізовані у випадку аварій на цих об'єктах, виконує розрахунки параметрів вражаючих факторів, визначає і наносить на карту місцевості межі зон надзвичайних ситуацій і розраховує ризики ураження. Крім того, визначаються і аналізуються наслідки виникнення надзвичайних ситуацій, рівень безпеки і пропонуються шляхи усунення їхньої негативної дії.

Під час виконання цих завдань студент набуває певних навичок і вміння застосовувати знання, здобуті під час аудиторної роботи (теоретичний матеріал лекцій, методика й досвід вирішення задач на практичних заняттях), для виконання індивідуальної самостійної роботи. Пропонуючи студентам для виконання такі розрахунково-аналітичні завдання, навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності», яка не є профілюючим предметом, сприяє формуванню та розвитку в них практичних компетенцій, які є інваріантними і можуть бути застосовані в процесі опанування будь-яких дисциплін і реалізовані у подальшій практичній діяльності. Вироблення вмінь формулювати питання та завдання, набуття навичок використання теоретичного матеріалу для аналізу практичних проблем, формування навичок до конкретизації завдань, аналізу та оцінки ситуації, прогнозування варіантів її розвитку сприяють формуванню компетентності, тобто здатності застосовувати знання та вміння в реальній життєвій ситуації, що є однією з найактуальніших проблем сучасної освіти. Розвиваючи такі якості майбутнього спеціаліста, як ініціативність, уміння вчитись, оцінювати, логічно мислити, шляхом організації пошуку основної інформації, відбирати і використовувати інформацію, набуті студентами практичні компетенції нададуть можливість для реалізації свого потенціалу (знань, умінь, досвіду) для успішної творчої діяльності з урахуванням розуміння проблеми, здійснення необхідних дій та оцінки прогнозованих результатів. Це буде сприяти підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності фахівця на ринку праці, розвитку його вміння адаптуватися в мінливому зовнішньому середовищі, самореалізації у професійному та особистісному плані, а також в інтересах суспільства та держави.